

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om boykot af økonomiske aktiviteter i Den sydafrikanske Republik

[af Gert Petersen m. fl.]

Betænkning afgivet af udenrigsudvalget den 18. maj 1978

Udvalget har behandlet forslaget i en række møder og har herunder haft to samråd med udenrigsministeren, som tillige skriftligt har besvaret en række spørgsmål fra udvalget.

Et *flertal* (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis, Danmarks kommunistiske partis, det radikale venstres og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til *vedtagelse* med nedenstående af flertallet stillede ændringsforslag nr. 1, som går ud på en ny affattelse af forslagens tekst.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets, venstres, det konservative folkepartis og centrumdemokraternes medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til *forkastelse*, idet mindretallet henviser til udenrigsministerens udtalelser i »Politiken«s kronik den 18. maj 1978:

»Det er væsentligt for mig, . . . at vi skal have diplomatisk kontakt med alle de lande, der vil have forbindelse med os, og hvor FN-sanktioner ikke er til hinder for det. Det gælder som bekendt i øjeblikket alene Rhodesia.

Siden jeg i 1973 fik bred politisk tilslutning til dette princip, har det været konsekvent opretholdt. Det er rigtigt ud fra hensynet til at varetage danske borgeres interesser, og det fritager os for den pinlige opgave indirekte at skulle blåstempe et styre, når vi af den ene eller den anden grund føler det nødvendigt at genoptage en afbrudt diplomatisk kontakt.«

Det er på tilsvarede måde mindretallets opfattelse, at folketinget ikke ensidigt kan

vedtage sanktioner mod et land, som Danmark opretholder diplomatisk kontakt med.

Et *andet mindretal* (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) deler den opfattelse, at kun kombination af indre og ydre pres kan bringe apartheid-systemet i Den sydafrikanske Republik til ophør.

Målsætningen for Danmarks bidrag til ydre pres på Sydafrika bør være en gradvis indførelse af et multiracialt parlamentarisk demokrati med fornøden beskyttelse af mindretal.

Mindretallet vil derimod ikke medvirke til iværksættelse af en blodig revolution med det formål at indføre et socialistisk et-partidiktatur.

Som kommentar til resolutionens indhold vil mindretallet især påpege følgende:

Danske og nordiske virksomheder kan og bør ligesom andre udenlandske virksomheder motiveres til at forsøge at fungere som murbrækkere for en afvikling af apartheid-systemet i arbejdslivet. Hvis dette viser sig umuligt, vil det være formålstjeneligt at forbyde nyinvesteringer eller begrænse danske virksomheders produktion i Sydafrika. Med hensyn til indholdet af en sådan anti-apartheid-firmapolitik henvises til den af EFs udenrigsministre vedtagne adfærdskodeks for europæiske virksomheder i Sydafrika.

Derfor bør man ad politisk vej af alle kræfter søge at muliggøre en sådan firmapolitik. Økonomiske investeringstrusler af den i resolutionen omtalte art vil være et vigtigt trumfkort.

Mindretallet mener, at det er uhensigtsmæssigt blot at forbyde sportsligt samkvem.